

การศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย
โดยผู้ปกครอง

A Study of Young Children's Executive Functions and the Promotion of
Young Children's Executive Functions by Parents

สุขาวดี รอดพาล* และเพ็ญศรี แสงเจริญ**

* สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Suchavadee Rodpal* and Pensri Sawangcharoen**

* Early Childhood Education, Faculty of Education, Kasetsart University

**Faculty of Education Kasetsart University

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เด็กปฐมวัยชายและหญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 2 จำนวน 29 คน 2) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน ได้มาจากการการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกเฉพาะเด็กที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี ตามเกณฑ์อายุในแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) 2) แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การคิดเชิงบริหาร เด็กปฐมวัย การส่งเสริมของผู้ปกครอง

Abstract

The objectives of this study were 1) to investigate the developmental level of Executive Functions of young children and 2) to study the promotion of young children's Executive Functions by parents. The sample consisted of 1) 29 kindergarten level 1 - 2. 2) 29 Parents' of young children in the sample. The sample group were selected by a purposive sampling. For the inclusion criteria, young children aged 4 - 6 years were selected according to the age criteria in the Executive Functions Developmental Assessment (EF) Scale (MU.EF - 101). The instruments used in the study were 1) Executive Functions Developmental Assessment (EF) Scale (MU.EF - 101), 2) a questionnaire on the development practices by parents. Data were analyzed by means, percentage, and content analysis. The results showed that overall developmental level of Executive Functions of young children was at a moderate level. The promotion of young children's Executive Functions by parents was at a high level.

Keywords: Executive Functions, Young children, The promotion by parents

ความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 ที่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันเป็นโลกที่มีความก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน ด้วยสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้การใช้ชีวิตของผู้คนค่อนข้างยากลำบากขึ้น มีปัญหาครอบครัวมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาในเด็ก และเยาวชนตามมา Laongkaew (2013) กล่าวถึงปัญหาอันเป็นผลมาจากการไม่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น เด็กติดเกม ไม่อยากมาโรงเรียน ขาดการใส่ใจเรื่องสุขภาพและการอุปโภค/บริโภคอย่างถูกสุขลักษณะ เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบสิ่งที่ไม่มีที่ ข้อมูลจากรายงานจับทิศทางสุขภาพคนไทย ปี 2563 (Thai health watch) โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (Office of the Health Promotion Fund, 2020) พบว่าประเด็นสุขภาพเด็กและเยาวชนที่พบมากที่สุด คือ การเสพติดออนไลน์ ภัยคุกคามออนไลน์ และการติดเกม สอดคล้องกับข้อมูลจากสถาบันจิตแพทย์เด็ก และวัยรุ่นราชนครินทร์ พบว่าเด็กและเยาวชนไทยใช้ชีวิตอยู่หน้าจอมากกว่าสถิติโลกคือ 35 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งปกติไม่ควรเกิน 16 ชั่วโมง/สัปดาห์ และจากการสำรวจเด็กวัย 6 - 18 ปี พบว่าร้อยละ 61 มีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเกมออนไลน์ และพฤติกรรมดังกล่าวน่าเด็กและเยาวชนไปสู่อันตรายอื่น ๆ อย่างเช่น การพนัน ความรุนแรง และการติดสารเสพติด

ความท้าทายด้านการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งความรู้ และความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นทุกวัน จึงต้องมีการเตรียมเด็กให้มีศักยภาพ คิดเป็น ทำงานเป็น แก้ไขปัญหาเป็น อยู่กับผู้คนเป็น มุ่งมั่นในการทำสิ่งต่าง ๆ จนลุล่วง และมีความสุข นั่นคือต้องมีการคิดเชิงบริหาร (Harnmethee, 2017) การคิดเชิงบริหารหรือ Executive Functions (EF) เป็นตัวกำหนดความสำเร็จในชีวิตของมนุษย์ (Qehaja - Osmani, 2013; Pascual, Muñoz & Robres, 2019) เนื่องจาก EF เป็นการทำหน้าที่ระดับสูง ของสมองที่ช่วยในเรื่องของการควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำ จนเกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (goal - directed behavior) เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การเริ่มลงมือทำ การติดตาม ควบคุมผลงาน การปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การกำกับควบคุมตนเองให้จดจ่อกับงานจนเสร็จ ไม่ออกแวกไปกับสิ่งล่อใจ (Juthaphakdeekul, et al., 2017a) โดยช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาสำคัญของสมองในการสร้างจุดเชื่อมต่อสัญญาณ

ประสาท (synapses) ซึ่งจุดเชื่อมต่อสัญญาณประสาทในเปลือกสมองจะมีมากที่สุดในช่วงวัยนี้ สิ่งสำคัญที่สุดคือช่วงเวลาของการสร้างจุดเชื่อมต่อสัญญาณประสาทไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันทั่วทุกบริเวณของสมอง โดยจะสร้างเรื่อย ๆ ต่อเนื่องตลอดช่วงปฐมวัย และจะค่อย ๆ ลดจำนวนลงเมื่ออายุประมาณ 5 - 6 ปี ทำให้ช่วงปฐมวัยเป็นวัยทองแห่งการเรียนรู้ เป็นช่วงเวลาที่สมองพัฒนาสูงสุดและส่งผลต่อสติปัญญา บุคลิกภาพ และความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะความสามารถในระดับที่สูงขึ้น จนกระทั่งเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (Upakarn & Yanachai, 2018)

ในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนา EF เป็นช่วงวัยที่เด็กอยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็ก รวมถึงการพัฒนา EF หรือกล่าวได้ว่าครอบครัวเป็นโรงเรียนแห่งแรกของเด็ก หากครอบครัวสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ พ่อแม่ที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กตั้งแต่เล็ก ๆ ไวต่อความรู้สึก ส่งเสริมให้ลูก เป็นตัวของตัวเอง ส่งเสริมเป้าหมายในการดำเนินชีวิต มีทางเลือกต่าง ๆ เพื่อฝึกลูกให้ตัดสินใจด้วยตนเอง ในขอบเขตที่ควรจะเป็น มีระเบียบวินัยมีเหตุผลและตอบสนองลูกอย่างเหมาะสม จะทำให้ลูกสามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารมากขึ้น ในขณะที่พ่อแม่ที่มองลูกในเชิงลบเลือกที่จะอยู่เฉย ๆ หรือปล่อยปละละเลยต่ออารมณ์ความรู้สึกของลูก การเลี้ยงดูที่ใช้ความรุนแรง รวมทั้งการตามใจเด็กก็จะทำให้การคิดเชิงบริหารของลูกแย่ลง (Chonchaiya, 2018)

จากประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง ทำให้พบปัญหาของเด็กที่เกิดจากการเลี้ยงดูของครอบครัว ด้วยสภาพสังคมโดยรอบบริเวณโรงเรียนเป็นชุมชนแออัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและค้าขาย พ่อแม่มีลูกตั้งแต่อายุน้อยๆ ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูลูก บางส่วนให้ปู่ย่า ตายายเป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก ส่งผลให้เกิดปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนที่พบได้ในชุมชนคือการติดยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จากรายงานพฤติกรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและจากการติดตามนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละรุ่น พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้

ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาหรือศึกษาต่อแต่ไม่จบการศึกษา อาจเนื่องมาจากเด็กยังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างเหมาะสม ประกอบกับที่โรงเรียนอนุบาลแห่งนี้ ยังไม่เคยมีการประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ในการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำสำหรับผู้ปกครองต่อการปฏิบัติในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่บ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การคิดเชิงบริหาร เป็นกระบวนการทำงานของสมองส่วนหน้าที่ช่วยให้เราควบคุมอารมณ์ ความคิดและการกระทำของตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ มีองค์ประกอบคือ 1) ความจำเพื่อใช้งาน 2) การยับยั้งชั่งใจ - คิดไตร่ตรอง 3) การยืดหยุ่นทางความคิด 4) การควบคุมอารมณ์ 5) การวางแผนและการดำเนินการ

ระยะเวลาในการศึกษา

ผู้ศึกษาดำเนินการสำรวจข้อมูลเด็กปฐมวัยและผู้ปกครอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยเก็บข้อมูลในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) โดยผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุระหว่าง 4 - 6 ปีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 60 คน

1.1.2 ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 - 6 ปี ตามเกณฑ์อายุในแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) พัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล (Juthaphakdeekul, Thanasethakorn, & Lertawasadrakul, 2017a) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุระหว่าง 4 - 6 ปีที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 1 - 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 29 คน

1.2.2 ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1.1 แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) พัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล (Juthaphakdeekul, Thanasethakorn, & Lertawasadrakul, 2017a) เป็นแบบประเมินที่นำคะแนนมาเทียบเป็น T- score ตามช่วงอายุของเด็กมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย T - score ดังนี้

T – score > 60 หมายถึง สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมาก (ดีมาก)
 T – score 56 – 60 หมายถึง สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (ดี)
 T – score 45 – 55 หมายถึง เกณฑ์เฉลี่ย (ปานกลาง)
 T – score 40 – 44 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเล็กน้อย (ควรพัฒนา)
 T – score < 40 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมาก (ควรปรับปรุง)

2.1.2 แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 พื้นฐานของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของผู้ปกครอง เป็นมาตรวัดแบบ ลิเคิร์ท 5 ระดับ (Srisaat, 2002) ดังนี้

- 5 คือ ปฏิบัติเป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวัน
- 4 คือ ปฏิบัติสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง
- 3 คือ ปฏิบัติเดือนละ 2 - 3 ครั้ง
- 2 คือ ปฏิบัติเดือนละครั้ง
- 1 คือ นาน ๆ ปฏิบัติครั้ง หรือไม่เคยปฏิบัติเลย

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

2.2 การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ โดยส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม ผลการพิจารณาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93 เป็นระดับที่เหมาะสม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัย โดยประเมิน EF ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU. EF - 101)

3.2 ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองด้วยแบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง โดยไปเยี่ยมบ้าน อ่านและทำการบันทึกคำตอบให้ผู้ปกครอง

4. วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) โดยหาร้อยละ (Percentage) ของเด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารแต่ละระดับ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมี ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในภาพรวม แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	5	17.25
ระดับดี	3	10.34
ระดับปานกลาง	18	62.07
ระดับควรพัฒนา	3	10.34
ระดับควรปรับปรุง	0	0
รวม	29	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมาคือระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 17.25 ระดับดีและระดับควรพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 10.34 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร แยกเป็นรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการยับยั้งชั่งใจ - ยังคิดไตร่ตรอง ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความจำเพื่อใช้งาน และด้านการวางแผนและการดำเนินการ แสดงในตารางที่ 2 - 6

ตารางที่ 2 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการยับยั้งชั่งใจ - ยังคิดไตร่ตรอง

ด้านการยับยั้งชั่งใจ - ยังคิดไตร่ตรอง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	6	20.69
ระดับดี	5	17.25
ระดับปานกลาง	12	41.38
ระดับควรพัฒนา	3	10.34
ระดับควรปรับปรุง	3	10.34
รวม	29	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการยับยั้ง ชั่งใจ - ยังคิดไตร่ตรอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.38 รองลงมาคือระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 20.69 และระดับดี คิดเป็นร้อยละ 17.34

ตารางที่ 3 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด

ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	6	20.69
ระดับดี	1	3.45
ระดับปานกลาง	19	65.52
ระดับควรพัฒนา	3	10.34
ระดับควรปรับปรุง	0	0
รวม	29	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการยืดหยุ่น ทางความคิดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.52 รองลงมาคือระดับดีมาก คิดเป็น ร้อยละ 20.69 และระดับควรพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 10.34

ตารางที่ 4 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการควบคุมอารมณ์

ด้านการควบคุมอารมณ์	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	7	24.14
ระดับดี	3	10.34
ระดับปานกลาง	15	51.73
ระดับควรพัฒนา	1	3.45
ระดับควรปรับปรุง	3	10.34
รวม	29	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการควบคุมอารมณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.73 รองลงมาคือระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 24.14 ระดับดีและระดับควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 10.34

ตารางที่ 5 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านความจำเพื่อใช้งาน

ด้านความจำเพื่อใช้งาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	4	13.79
ระดับดี	1	3.45
ระดับปานกลาง	21	72.41
ระดับควรพัฒนา	2	6.90
ระดับควรปรับปรุง	1	3.45
รวม	29	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านความจำ เพื่อใช้งาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมาคือระดับดีมาก คิดเป็น ร้อยละ 13.79 และระดับควรพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 6.90

ตารางที่ 6 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการวางแผนและการดำเนินการ

ด้านการวางแผนและการดำเนินการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับดีมาก	2	6.90
ระดับดี	7	24.14
ระดับปานกลาง	15	51.72
ระดับควรพัฒนา	3	10.34
ระดับควรปรับปรุง	2	6.90
รวม	29	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ด้านการวางแผนและการดำเนินการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมาคือระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 24.14 และระดับควรพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 10.34

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กปฐมวัย

ผลการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองในภาพรวม แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองในภาพรวม

การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง	$\bar{x}$	แปลความ
ด้านการยับยั้งชั่งใจ - ยังคิดไตร่ตรอง	4.31	มาก
ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด	3.92	มาก
ด้านการควบคุมอารมณ์	4.21	มาก
ด้านความจำเพื่อใช้งาน	4.30	มาก
ด้านการวางแผนและการดำเนินการ	4.43	มาก
รวม	4.23	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง

จากผลการศึกษาในระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และผลการศึกษาการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง พบข้อมูลดังนี้ 1) ผู้ปกครองมีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารระดับมากถึงมากที่สุด (โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก) เด็กจึงมีพัฒนาการ ด้านการคิดเชิงบริหารระดับปานกลางถึงมากที่สุด (โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง) และ 2) ผู้ปกครองมีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารระดับมาก แต่มีเด็กบางส่วนที่ยังคงมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ระดับปานกลางและระดับควรพัฒนา

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในภาพรวมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ประเด็นที่ 1 เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.10) มีระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี T - score 45 - 55 ซึ่งอาจมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง การเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีส่วนสำคัญ

ในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการและการเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสม ไม่เข้าใจวิธีการใช้ภาษาสื่อสารพูดคุยกับลูก และไม่ได้แสวงหากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ Semkoomhom, et al. (2020) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือได้รับการศึกษามากกว่า 14 ปี ผู้ปกครองจะเรียนรู้วิธีการค้นหาข้อมูลหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องของการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อพัฒนาการคิดเชิงบริหารจะเข้าใจพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กจึงส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็ก เช่น เลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้วิธีการสื่อสารกับเด็ก การให้คำแนะนำ และการให้แรงเสริมทางบวกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งมีความสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 62.10) ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการอบรมเลี้ยงดูลูกหรือใช้เวลาอยู่กับลูกอย่างมีคุณภาพ 2) ปัจจัยด้านตัวเด็ก เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 4 - 6 ปี ซึ่งยังเป็นวัยเด็กเล็กที่ยังต้องการเวลาในการฝึกฝนและส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร เนื่องจากการคิดเชิงบริหารจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยระยะเวลา ดังที่ Juthaphakdeekul, et al. (2017b) ที่กล่าวว่า เด็กมีการคิดเชิงบริหารที่พัฒนามากขึ้นตามวัย หากเด็กก่อนวัยเรียนได้มีโอกาสในการฝึกคิด ฝึกการตัดสินใจ การลองทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีผู้ปกครองคอยให้

ข้อเสนอแนะก็จะทำให้เกิดการทำงานเชื่อมโยงกันของสมองส่วนหน้า ทำให้เด็กสามารถคิดซับซ้อน เป็นเหตุเป็นผล ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคิดเชิงบริหารในเด็กก่อนวัยเรียน ทำให้ทักษะกระบวนการคิดเพิ่มขึ้นตามประสบการณ์ที่เด็กได้รับ

ประเด็นที่ 2 การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ซึ่งจากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ 1) เด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารระดับดีมาก พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารระดับมากที่สุด ในกลุ่มนี้ผู้ปกครองมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูลูก ให้ความรักความเอาใจใส่ มีการส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เข้าใจพัฒนาการของลูกและพร้อมส่งเสริมสิ่งที่ลูกสนใจ เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง มีการพูดคุยรับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ภายในครอบครัวอยู่เสมอ ให้ความรัก ความเข้าใจ มีการอุ้ม กอด บอกรัก การอธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุผล และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ให้โอกาสให้ลูกได้คิดได้ตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อผิดพลาดก็ให้กำลังใจให้โอกาสในการเริ่มต้นทำใหม่ ทำให้เด็กได้พัฒนาการคิดเชิงบริหารระดับมากถึงระดับมากที่สุด 2) เด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารระดับปานกลางและระดับควรพัฒนา พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารระดับมาก เมื่อศึกษาจากข้อมูลจากผู้ปกครองกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าลูกของตนเองจะต้องเก่งและมีพัฒนาการที่ดี จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาลูก ด้วยการสนับสนุนสิ่งที่เป็นความรู้และสิ่งที่ลูกสนใจ โดยการใช้สื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้ให้กับเด็ก โดยให้เด็กเล่นตามลำพังและผู้ปกครองไม่ได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเด็กในขณะศึกษา สื่อออนไลน์รวมถึงไม่ได้มีการจำกัดระยะเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลามากพอ ที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก จึงให้เด็กทำกิจกรรมกับโทรศัพท์ด้วยคิดว่าเป็นแหล่งความรู้ชั้นดี นอกจากนี้ยังพบกรณีที่เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าปกติต้องพบแพทย์และต้องรับประทานยาเพื่อให้มีสมาธิจดจ่อ 1 ราย และอีก 1 ราย เป็นเด็กต่างด้าวที่พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก จึงอาจเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้พัฒนาการทางด้านการคิดเชิงบริหารล่าช้ากว่าปกติ ดังที่สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (The Secretariat of the Education Council, Ministry of Education, 2017) ที่กล่าวว่า เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลง มีสาเหตุจากการที่พ่อแม่ขาดความรู้

ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง ทั้งทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและโภชนาการ ขาดโอกาสในการเรียนรู้วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดี ซึ่งแม้ว่าภาครัฐจะมีการส่งเสริมที่สอดคล้องกับ RLG Institute (2015) ที่กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสมควรสร้างจากกิจวัตรประจำวัน ส่งเสริมกิจกรรมที่ฝึกความจำและฝึกสมาธิ ได้แก่ กิจกรรมเล่นดนตรี วาดรูป ระบายสี หรือทำงาน ศิลปะอื่น ๆ การฟังเพลง อ่านหนังสือ เขียนหนังสือการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อม ได้ท่องเที่ยวสำรวจโลกกว้างพบสิ่งใหม่และให้กำลังใจเด็กเสมอ เมื่อทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จทั้งเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่มากกว่าการปล่อยให้เด็กส่วนใหญ่อยู่กับโทรศัพท์มือถือเพียงเพราะไม่มีเวลาอบรมดูแลหรือสั่งสอน และคิดว่าในโทรศัพท์มือถือ คือแหล่งข้อมูลชั้นดีที่มีเพลง มีการแหล่งการเรียนรู้ที่ฝึกได้ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ และอื่น ๆ โดยที่ผู้ปกครองไม่ได้มีการกำกับดูแลติดตามระยะเวลาการใช้งาน รวมถึงไม่มีการอธิบายเสนอแนะสิ่งที่ดีหรือไม่ดีต่อเด็กอย่างไร สอดคล้องกับ Center on the Developing Child (2011) ได้กล่าวว่า การคิดเชิงบริหารในช่วงปฐมวัย เป็นช่วงของการสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ และการสร้างพฤติกรรมในทางบวกทั้งต่อตนเองและสังคม และช่วยให้เด็กเข้าใจ กฎของธรรมชาติ และการพัฒนาตนเอง และจากที่เด็กมีระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในระดับมาก อาจจะเนื่องมาจากเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารจากที่โรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเด็กและผู้ปกครอง ควรเป็นครูประจำชั้นที่สอนเด็ก เพื่อที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากผู้ปกครองและพฤติกรรมของเด็กที่โรงเรียนได้
2. การใช้ภาษาในแบบสอบถาม ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับบริบทของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยสำหรับครู
2. การพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

References

- Center on the Developing Child. (2011). Building the Brain's "Air Traffic Control" System: How Early Experiences Shape the Development of Executive Functions (Online).
<https://developingchild.harvard.edu/wp-content/uploads/2011, December 21 2020>.
- Chonchaiya, W. (2018). Developing EF from early childhood the foundation of national development in Thailand 4.0 era (Online).
<http://www.thaipediatrics.org/Media/media-20180522103619.pdf>, 14 January 2021.
[in Thai]
- Harnmethee, S. (2017). Brain Skills for Successful Life Management (Online). <http://www.rlg-ef.com/executive-functions-ef/>, 14 January 2021. [in Thai]
- Juthaphakdeekul, N., Thanasethakorn, P. & Lertawasadrakul, O. (2017a). Assessment of the development of executive thinking (EF) in early childhood. Academic conference 29th Medicine Nurse. [in Thai]
- Juthaphakdeekul, N., Thanasethakorn, P. & Lertawasadrakul, O. (2017b). Developing and evaluating benchmarks for assessment tools for executive thinking in early childhood. Center for Neuroscience Research, Institute of Molecular Life Sciences Mahidol University, National Institute for Child and Family Development Mahidol University. [in Thai]
- Laongkaew, A. (2013). Guidelines for raising early childhood. Education Council Secretariat Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Health Promotion Fund. (2020). You change, children change, fix children addicted to mobile phones, society, parents in the digital age (Online).
<https://www.thaihealth.or.th/Content/53013->, 25 February 2021. [in Thai]
- Qehaja – Osmani. (2013). Executive Functions and Life Success. University for Business and Technology, Prishtina Kosovo.
- Pascual, A., Muñoz, N. & Robres, A. (2019). The Relationship Between Executive Functions and Academic Performance in Primary Education: Review and Meta - Analysis. Frontiers Media SA.
- RLG Institute. (2015). EF = Executive Functions Successful Life Skills (Online).
http://www.modernmommag.com/download/mmfocus_june2015_1.pdf, 15 January 2021.
[in Thai]
- Semkoomhom, D., Chaiyawut, P., Wanngamwiset, S., & Thienpuridet, T. (2020). Promotion of Executive Thinking of Early Childhood Children. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Journal, Year 7, No. 10, October 2020, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [in Thai]
- Srisaet, B. (2002). Preliminary research. 7th edition, Bangkok: Suwiriyan. [in Thai]
- The Secretariat of the Education Council. Ministry of Education. (2017). National Education Plan 2017 – 2036 (Online).
<http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>, 15 February 2021. [in Thai]
- Upakarn, D. & Yanachai, O. (2018). Enhancing the learning development of early childhood children should Which principle to choose: "Brain-based learning or executive thinking. Nonthaburi: Silpakorn University. [in Thai]